

Zimoviště netopýrů Benešovska a Vlašimska

Petra NOVÁ¹, Aleš NOVÝ² & Pavel KŘÍŽEK³

¹Katedra zoologie PŘF UK, Viničná 7, CZ-128 44 Praha 2

²Smilkov 57, CZ-257 89 Heřmaničky

³Komenského nám. 142, CZ-259 01 Votice

Štoly zlatodolu Roudný

1. Roudný – štola T

Lokalizace. 6354 – střední Čechy, okr. Benešov, 3,5 km JZ od obce Louňovice pod Blaníkem (49° 37' s. š., 14° 48' v. d.).

Popis. Původně průzkumná štola zlatodolu Roudný (Kratochvíl 1966, Němec 1977) ve tvaru písmene “T”. Hlavní chodba je dlouhá 22 m, pravé rameno 27 m a levé rameno 21,8 m. Průměr chodeb je cca 1,6×1,9 m.

Historie sčítání, sčítatelé. První neúplné údaje z náhodných kontrol v 80. letech se objevují v pracích Hanela (1986, 1990, 1992). V letech 1989–1992 zde prováděl občasně kontroly také P. Křížek. Od roku 1993 započalo pravidelné sčítání, na kterém se zpočátku společně podíleli P. Křížek, A. Nový a P. Nová, od roku 1996 A. Nový a P. Nová (tab. 1).

Další údaje. 23. 11. 1982 – 1 *Paur* (Smrž 1983); 24. 1. 1984 – 5 *Paur*; 28. 2. 1985 – 2 *Paur*; 3. 3. 1985 – 1 *Paur* (Hanel 1986 – pouze údaje o rodu *Plecotus*); 25. 12. 1988 – 1 *Paur* (Hanel 1990); 7. 2. 1992, 19. 2. 1992 a 24. 2. 1992 – neg. (Hanel 1992); 11. 3. 1993 – 1 *Paur* (Hanel 1993); vlastní údaje: 1989 – *Mdau*, *Paus*; 27. 11. 1991 – neg.; 29. 12. 1994 – 4 *Paur*, 2 *Mdau*; 28. 2. 1995 – 3 *Paur*, 1 *Mdau*; 29. 12. 1995 – 5 *Paur*, 1 *Bbar*; 2. 3. 1996 – 6 *Paur*; 29. 12. 1996 – 4 *Paur*; 31. 1. 1998 – 6 *Paur*; 2. 1. 1999 – 6 *Paur*, 1 *Mmyo*, 1 *Mnat*.

2. Roudný – štola Mořic

Lokalizace. 6354 – střední Čechy, okr. Benešov, štola u obce Laby, 3 km JZ od obce Louňovice pod Blaníkem (49° 37' s. š., 14° 49' v. d.).

Popis. Odvodňovací štola zlatodolu Roudný, stabilně zatopená vodou do výšky kolem 1 m. 300 m dlouhá a přímá chodba s dvěma krátkými odbočkami (8 a 10 m) vyúsťuje na břehu potoka při okraji lesa. Průměrná světlost štoly je 1,6×2 m.

Historie sčítání, sčítatelé. První kontroly zde uskutečnil v letech 1989–1992 P. Křížek a L. Hanel (Hanel 1992). Pravidelné sčítání je prováděno od roku 1994 A. Novým, P. Novou a P. Křížkem, od roku 1996 A. Novým a P. Novou (tab. 2). V prvních letech sčítání (1989 – 28. 2. 1995) nebyla vzhledem k rozsáhlému zatopení a nedostatku potřebného vybavení kontrolována celá štola. Údaje z tohoto období jsou proto podhodnocené.

Další údaje. 29. 12. 1994 – 1 *Paur*, 1 *Mdau*, 1 *Mnat*; 28. 2. 1995 – 2 *Mdau*, 1 *Mmyo*; 29. 12. 1995 – 3 *Paur*, 3 *Mdau*, 18 *Mmyo*; 2. 3. 1996 – 1 *Paur*, 4 *Mdau*, 19 *Mmyo*; 29. 12. 1996 – 3 *Paur*, 5 *Mdau*, 17 *Mmyo*; 4. 1. 1998 – 2 *Paur*, 2 *Mdau*, 20 *Mmyo*; 2. 1. 1999 – 7 *Paur*, 14 *Mdau*, 18 *Mmyo*.

Shrnutí výsledků. Ve sledovaných štolách zlatodolu Roudný bylo zaznamenáno celkem 5 druhů. Ve štolě “T” zimovali pravidelně především jedinci *Plecotus auritus*, zatímco výskyt ostatních zastižených druhů byl pouze občasný. Štola “Mořic” se vyznačovala stálým výskytem tří druhů, mezi kterými dominoval po celé sčítací období *Myotis myotis*.

Tab. 1. Výsledky zimního sčítání netopýrů v zlatodolu Roudný, štola "T". Údaje z let 1986–1992 podle Hanela (1990, 1992)

Datum / druh	<i>Paur</i>	<i>Paus</i>	<i>Mdau</i>	<i>Mmyo</i>	S
7. 1. 1986	1	–	–	–	1
17. 12. 1988	4	–	1	–	5
8. 1. 1992	1	–	–	–	1
28. 12. 1993	3	–	–	–	3
29. 1. 1994	5	–	–	–	5
2. 2. 1995	4	–	2	–	6
4. 2. 1996	8	–	–	–	8
1. 2. 1997	4	–	–	–	4
4. 1. 1998	8	–	–	–	8
30. 1. 1999	4	1	–	1	6
29. 1. 2000	1	–	1	1	3
28. 1. 2001	–	1	–	1	2

Zámek Konopiště

Lokalizace. 6254 – střední Čechy, okr. Benešov, 1,5 km Z od Benešova (49° 47' s. š., 14° 39' v. d.).

Popis. Soubor několika samostatných sklepů různé velikosti a charakteru, umístěných v areálu zámku Konopiště. V posledních letech byly pravidelně sledovány především následující části: 1. chodba u příkopu, 2. sklep v parku, 3. sklep u zahradní restaurace. Další záznamy o netopýrech jsou ze sklepa v zámku, sklepa pod starou myslivnou a pod budovou lesní správy. Literární zdroje však vesměs jednotlivé sklepy nerozlišují a shrnují údaje o netopýrech na Konopišti dohromady. Vzhledem k výrazné odlišnosti sledovaných sklepů však považujeme za zajímavé uvádět námi získané výsledky odděleně.

Popis vybraných sklepů. 1. Chodba u příkopu – 13,8 m dlouhá zděná chodba s průměrem 1,2×1,6 m. Netopýři zde využívají především štěrbinu mezi cihlami vzniklé vydrolením staré malty. 2. Sklep v parku – systém vzájemně propojených krátkých chodeb a sklepů o celkové délce cca 120 m, šířce 1,5–3 m a výšce 2–3 m. Sklepy komunikují s povrchem dvěma vertikálními komíny o průměru 0,5×0,5 m a délce cca 7 m. Dva původní vchody uzavírají železné dveře. Sklepy jsou zděné, převážně bez omítky. 3. Sklep u zahradní restaurace – malý sklep o velikosti 10×4×3 m. Stěny a strop jsou z větší části omítnuté. V současnosti je sklepní prostor z poloviny zasypaný.

Historie sčítání, sčítatelé. První údaje o netopýrech na Konopišti pocházejí z druhé poloviny padesátých let (Andreska 1963, Gaisler & Hanák 1972, Hanák 1960, Hanák & Gaisler 1972). Další občasná záznamy jsou k dispozici také z let 70. a 80. (Hanák nepubl., Hanel 1986, 1990, I. Horáček nepubl., Křížek nepubl.).

Tab. 2. Výsledky zimního sčítání netopýrů v zlatodolu Roudný, štola "Mořic". Údaj z roku 1992 podle Hanela (1992)

Datum / druh	<i>Paur</i>	<i>Paus</i>	<i>Mdau</i>	<i>Mnat</i>	<i>Mmyo</i>	S
1989	–	–	–	–	4	4
24. 2. 1992	–	–	–	–	1	1
29. 1. 1994	1	–	–	–	–	1
2. 2. 1995	1	–	1	–	2	4
4. 2. 1996	1	–	4	–	16	21
1. 2. 1997	3	–	6	–	19	28
31. 1. 1998	–	–	2	–	19	21
30. 1. 1999	4	–	12	1	18	35
29. 1. 2000	3	1	6	–	17	27
28. 1. 2001	–	1	5	–	18	24

Tab. 3. Výsledky zimního sčítání netopýrů na zámku Konopiště, chodba u příkopu

Datum / druh	<i>Paur</i>	<i>Paus</i>	<i>Bbar</i>	<i>Mmyo</i>	<i>Mdau</i>	<i>Mnat</i>	S
29. 12. 1993	–	–	–	–	–	–	0
30. 1. 1994	–	–	–	–	–	–	0
2. 2. 1995	1	–	–	–	–	–	1
2. 2. 1996	1	1	2	–	–	–	4
1. 2. 1997	–	–	3	1	–	–	4
1. 2. 1998	3	–	1	1	–	–	5
31. 1. 1999	2	–	1	–	2	1	6
29. 1. 2000	1	–	–	–	–	–	1
29. 1. 2001	1	–	1	–	–	–	2

Pravidelné každoroční sčítání je však prováděno teprve od roku 1993. V počáteční fázi se na něm společně podíleli A. Nový, P. Křížek a P. Nová, od roku 1996 pak A. Nový a P. Nová.

Přehled údajů. I. Jednotlivé sklepy: 1. Chodba u příkopu: tab. 3; další údaje: 3. 3. 1994 – neg.; 29. 12. 1994 – 2 *Paur*, 1 *Bbar*; 28. 2. 1995 – 1 *Mnat*; 6. 3. 1996 – 2 *Paur*, 4 *Bbar*; 28. 12. 1996 – 1 *Paur*, 2 *Bbar*; 3. 1. 1998 – 4 *Paur*; 3. 1. 1999 – 2 *Paur*, 2 *Mdau*. **2. sklep v parku:** tab. 4; další údaje: 15. 2. 1993 – 17 *Mmyo*, 1 *Paur* (Horáček et al. 1993); 28. 2. 1995 – 12 *Mmyo*; 3. 1. 1998 – 14 *Mmyo*, 1 *Mdau*, 2 *Paur*; 3. 1. 1999 – 13 *Mmyo*, 1 *Mdau*, 3 *Mnat*. **3. sklep u zahradní restaurace:** 29. 12. 1993 – 1 *Paur*, 30. 1. 1994 – 1 *Paur*; 31. 1. 1999 – 1 *Paur*, 1 *Paus*; 3. 1. 1999 – 1 *Paus*; 1994–1998, 2000 a 2001 všechny kontroly stejného data jako v chodbě u příkopu, výsledek neg. **4. Sklep v zámku:** 18. 2. 1992 – neg. (Horáček et al. 1992); 2. 2. 1995 – 1 *Paus*, 28. 2. 1995 – neg.; 17. 2. 2000 a 29. 1. 2001 – neg. **5. Sklep staré myslivny:** 17. 1. 1979 – 1 *Paus*, 2 *Paur* (Hanák in litt.). **6. Sklep pod lesní správou:** 20. 2. 1978 – neg. (Horáček in litt.).

II. Sklepy zámku Konopiště bez bližší specifikace: Vizualní kontroly: 28. 11. 1956 – 7 *Rhip*, 1 *Bbar*; 16. 10. 1957 – 1 *Rhip*, 1 *Mnat*; 22. 10. 1957 – 2 *Rhip* (Gaisler & Hanák 1972, Hanák & Gaisler 1972); 1956–1959 *Rhip*, *Mmyo*, *Bbar* (Andreska 1963); 16. 10. 1957 – 1 *Mnat* (Andreska 1963, Hanák 1960); 4. 5. 1958 – 72 *Rhip*; 1. 10. 1958 – cca 70 *Rhip*; 16. 4. 1959 – 1 *Eser* (Hanák 1960); 17. 1. 1979 – 1 *Rhip*, 2 *Paus*, 1 *Paur* (Hanák nepubl.); 17. 2. 1984 – 2 *Paur*; 13. 12. 1984 – 1 *Paur* (Hanel 1986 – údaje pouze o rodu *Plecotus*); 17. 12. 1984 – 1 *Bbar* (Hanel 1990); 1989 – 2 *Mnat* (Křížek nepubl.); *Mdau* (Gaisler 1956, Gaisler et al. 1957). **Kroužkovací záznamy:** 6. 5. 1958 – 4 *Rhip* kroužkování 1955–1956 ve štolách u Jilového (Hanák & Gaisler 1959), 1957–1958 *Rhip* kroužkování tutéž zimu ve Zbraslavi (Sklenář 1961), 1958–1959 záznamy o výskytu a přeletěch kroužkovaných jedinců *Rhip* (Hanák et al. 1962).

Shrnutí výsledků. Celkem zaznamenáno 7 zimujících druhů. Významný je zejména v literatuře popisovaný výskyt *Rhinolophus hipposideros*. Při opakovaných zimních kontrolách v 80. a 90. letech zde však již nebyl tento druh zastížen. Vzhledem k omezenému počtu kontrolovaných sklepů ale zůstává otázkou, zda z této lokality zcela vymizel či zda začal využívat jiné potenciální úkryty např. v areálu budov v nejbližším okolí

Tab. 4. Výsledky zimního sčítání netopýrů na zámku Konopiště, sklep v parku. Údaj z roku 1992 podle Horáčka et al. (1993)

Datum / druh	<i>Mmyo</i>	<i>Mdau</i>	<i>Mnat</i>	<i>Paur</i>	Σ
18. 2. 1992	13	–	–	–	13
29. 12. 1993	13	–	–	–	13
30. 1. 1994	16	–	–	–	16
2. 2. 1995	14	–	–	–	14
2. 2. 1996	12	–	–	–	12
1. 2. 1998	11	–	–	1	12
31. 1. 1999	17	–	1	–	18
17. 2. 2000	9	2	–	–	11
29. 1. 2001	11	3	–	1	15

Tab. 5. Výsledky zimního sčítání netopýřů ve štole Chlum. Údaj z roku 1955 podle Gaisler & Hanáka (1972)

Datum / druh	<i>P.sp.</i>	<i>Paur</i>	<i>Bbar</i>	<i>Eser</i>	<i>Mmys/bra</i>	S
31. 1. 1955	1	–	2	–	–	3
29. 12. 1993	–	–	–	1	–	1
3. 3. 1994	–	–	1	–	1	2
28. 1. 1995	–	2	2	–	–	4
2. 2. 1996	–	3	2	–	–	5
1. 2. 1997	–	2	–	1	–	3
1. 2. 1998	–	2	2	–	–	4
31. 1. 1999	–	2	1	–	–	3
29. 1. 2000	–	1	2	–	–	3
29. 1. 2001	–	–	–	–	–	0

zámku, které dosud nebyly podrobeny podrobnějšímu průzkumu. Shrnou-li se údaje o vybraných úkrytech získané během pravidelného sčítání, ukazuje se, že sklep v parku využívá nejvyšší a víceméně stabilní počet netopýřů. Jedná se ale především o jedince druhu *Myotis myotis*. Naproti tomu krátká a teplotně méně stabilní chodba u příkopu se vyznačuje nízkými počty zaznamenaných netopýřů, druhové složení je však pestřejší. Malý sklep u zahradní restaurace je pouze občasným úkrytem soliterních jedinců rodu *Plecotus*.

Chlum

Lokalizace. 6253 – střední Čechy, okr. Benešov, cca 5 km ZJZ od Benešova (49° 46' s. š., 14° 36' v. d.)

Popis. Štola pod vrcholem Chlumu (505,7 m n. m.) vyúsťující na jeho severním svahu. Prostorná a suchá chodba je 50 m dlouhá s průměrnou světlostí 2,5–3×2,5–3 m.

Historie sčítání, sčítatelé. Sčítání je prováděno od roku 1993 P. Křížkem, A. Novým a P. Novou, od roku 1996 A. Novým a P. Novou (tab. 5). Starší příležitostné údaje jsou k dispozici pouze z 2. poloviny 50. let v pracích Gaislera a Hanáka (Gaisler et al. 1957, Gaisler & Hanák 1972, Hanák 1960, Hanák & Gaisler 1959, 1972).

Další údaje. *Bbar* (Gaisler et al. 1957); 31. 3. 1955 – 2 *Bbar* (Hanák 1960); vlastní nálezy: 30. 1. 1994 – neg.; 29. 12. 1994 – 2 *Paur*, 3 *Bbar*; 28. 2. 1995 – neg.; 22. 12. 1995 – 1 *Paur*; 6. 3. 1996 – 3 *Paur*, 1 *Bbar*; 3. 1. 1998 – 2 *Paur*; 3. 1. 1999 – 1 *Paur*, 1 *Mdau*.

Shrnutí výsledků. Celkem zjištěny 4 druhy, z méně obvyklých opakovaně *Eptesicus serotinus*.

Český Šternberk a okolí

1. Štola Na Stříbrné

Lokalizace. 6155 – střední Čechy, okr. Benešov, štola při hranici PP Na Stříbrné, u železniční trati – 0,75 km SV od železniční stanice Český Šternberk (49° 49' s. š., 14° 56' v. d.)

Popis. Štola je 60 m dlouhá s průměrnou světlostí 1–1,2 m×1,9 m. V přední části je stabilně zatopená do výšky kolem 50 – 60 cm, v zadní části voda klesá a dno je pokryté pouze silnou vrstvou bahna.

Historie sčítání, sčítatelé. Příležitostné údaje o zimujících netopýřech jsou k dispozici od konce 60. let (Hanák & Gaisler 1972*, I. Horáček nepubl., Hanel 1991, 1992, 1993). V roce 1995 začalo pravidelné sčítání, na kterém se zpočátku společně podíleli P. Křížek, A. Nový a P. Nová, od roku 1996 pak A. Nový a P. Nová (tab. 6).

Další údaje. 30. 12. 1988 – 8 *Mmyo*, 1 *Paur* (Hanel 1991); 6. 1. 1992 – 9 *Mmyo*, 1 *Paur*, 2 *Bbar* (Hanel 1993); vlastní údaje: 2. 3. 1995 – 10 *Mmyo*, 2 *Mdau*; 29. 12. 1995 – 9 *Mmyo*, 1 *Mdau*, 3 *Paur*, 1 *Bbar*; 2. 3.

* Lokalita je uvedena rovněž v práci Gaislera & Hanáka (1972). Údaje o netopýřech jsou zde však chybné. Chyba zřejmě vznikla omylem při přepisu dat.

Tab. 6. Výsledky zimního sčítání netopýrů ve štole Na Stříbrné. Údaje z let 1967 a 1969 podle Hanáka & Gaislera (1972), z let 1973 a 1978 podle I. Horáčka (in litt.), z let 1988–1992 podle Hanela (1991, 1992), z let 1995–2000 vlastní data

Datum / druh	<i>Mmyo</i>	<i>Mema</i>	<i>Mdau</i>	<i>Mnat</i>	<i>Paur</i>	<i>Paus</i>	<i>Bbar</i>	<i>Ppip</i>	<i>S</i>
11. 1. 1967	20	–	–	–	3	–	10	–	3
20. 1. 1969	3	–	–	–	1	1	1	–	6
27. 12. 1973	–	–	–	–	1	–	1	–	2
20. 2. 1978	–	–	–	–	–	–	1	–	1
23. 1. 1988	13	–	–	–	–	–	–	–	13
5. 1. 1990	10	–	3	–	1	–	–	–	14
24. 2. 1992	11	1	–	–	1	–	1	–	14
3. 2. 1995	11	–	2	–	4	–	1	–	18
3. 2. 1996	10	–	3	–	4	–	4	–	21
2. 2. 1997	13	–	4	–	3	1	3	–	24
4. 1. 1998	18	–	2	–	1	–	1	–	22
30. 1. 1999	15	–	3	–	1	–	3	–	22
30. 1. 2000	7	–	–	2	3	–	4	1	17

1996 – 9 *Mmyo*, 3 *Mdau*, 4 *Paur*, 3 *Bbar*; 28. 12. 1996 – 13 *Mmyo*, 2 *Mdau*, 3 *Paur*; 2. 1. 1999 – 14 *Mmyo*, 4 *Mdau*, 3 *Paur*.

2. Sklepy hradu Český Šternberk

Lokalizace. 6155 – střední Čechy, okr. Benešov, Český Šternberk (49° 48' s. š., 14° 55' v. d.)

Historie sčítání, sčítatelé. K dispozici jsou údaje z 60. a 70. let (Hanák & Gaisler 1972, I. Horáček in litt.) a následně až ze sčítání, které provedli A. Nový a P. Nová v letech 1999–2001 (tab. 7).

Další údaje: 16. 11. 1972 – 1 *Bbar*, 30. 7. 1974 – neg. (I. Horáček in litt.)

3. Štola Malovidy

Lokalizace. 6155 – střední Čechy, okr. Benešov, štola ve skalnatém svahu na levém břehu řeky Sázavy, cca 1,5 km S od Českého Šternberka (49° 49' s. š., 14° 55' v. d.)

Popis. 60 m dlouhá chodba je vysoká v průměru 1,9 m a její šířka se pohybuje mezi 1–1,2 m. Dno štoly se nachází cca 10 m nad úrovní hladiny řeky.

Historie sčítání, sčítatelé. Pravidelné sčítání je prováděno teprve od roku 1996 A. Novým a P. Novou (tab. 8). Starší údaje nejsou k dispozici.

Další údaje. 28. 12. 1996 – 6 *Mmyo*; 4. 1. 1998 – 1 *Mmyo*, 1 *Mdau*, 1 *Mnat*, 1 *Paur*; 2. 1. 1999 – 6 *Mmyo*, 1 *Mdau*, 2 *Mnat*.

Tab. 7. Výsledky zimního sčítání netopýrů ve sklepích hradu Český Šternberk. Údaje z let 1967–1969 podle Hanáka & Gaislera (1972) a z roku 1978 Horáčka (in litt.)

Datum / druh	<i>Mmyo</i>	<i>Paur</i>	<i>Paus</i>	<i>Bbar</i>	<i>Eser</i>	<i>S</i>
11. 1. 1967	1	3	2	6	1	13
20. 1. 1969	2	2	1	1	–	6
20. 2. 1978	–	1	2	1	–	4
30. 1. 1999	–	6	1	–	–	7
30. 1. 2000	–	2	4	1	–	7
28. 1. 2001	–	2	4	1	–	7

Tab. 8. Výsledky zimního sčítání netopýrů ve štole Malovidy

Datum / druh	<i>Mmyo</i>	<i>Mnat</i>	<i>Mdau</i>	<i>Paur</i>	<i>Bbar</i>	S
2. 3. 1996	4	1	–	1	–	6
2. 2. 1997	6	–	–	–	1	7
31. 1. 1998	1	–	–	2	–	3
30. 1. 1999	3	1	–	–	–	4
30. 1. 2000	1	–	2	1	–	4
28. 1. 2001	1	–	–	1	–	2

4. Štola Všechlapy

Lokalizace. 6255 – střední Čechy, okr. Benešov, cca 1 km SV od obce Všechlapy (3 km J od Českého Šternberka), štola u paty zalesněného svahu v těsné blízkosti dálnice D1 Praha – Brno (49° 47' s. š., 14° 55' v. d.)

Popis. 92 m dlouhá klikatá štola s jednou krátkou odbočkou (8,8 m). Průměrná šířka štoly činí cca 1 m, výška kolísá v různých částech štoly – počáteční 9 m dlouhý úsek je vysoký 1,2 m, následuje 30 m dlouhé snížení na 0,8 m a po něm opět zvýšení na 1,6 m ve zbývajících částech chodby.

Historie sčítání, sčítatelé. Štola byla poprvé sledována v roce 1995 P. Křížkem, A. Novým a P. Novou. V následujících letech zde prováděli pravidelné sčítání A. Nový a P. Nová (tab. 9).

Další údaje. 29. 12. 1995 – 2 *Mmyo*, 3 *Mdau*, 1 *Paur*; 2. 3. 1996 – 3 *Mmyo*, 1 *Mdau*, 3 *Paur*, 1 *Paus*; 28. 12. 1996 – 2 *Mmyo*, 3 *Mdau*, 1 *Paur*, 1 *Bbar*; 4. 1. 1998 – 3 *Mdau*; 2. 1. 1999 – 2 *Mmyo*, 9 *Mdau*, 2 *Mnat*, 6 *Paur*.

5. Všechlapy – kanál pod dálnicí

Lokalizace. 6255 – střední Čechy, okr. Benešov, cca 1 km SV od obce Všechlapy, dálnice D1 Praha–Brno (49° 47' s. š., 14° 56' v. d.)

Popis. Kanál pod dálničním tělesem, jímž je sveden potok do řeky Sázavy. Je tvořen rourami o průměru 1×1 m v celkové délce 98 m. Netopýři zde využívají štěrbin vzniklé vydrolením spojů mezi jednotlivými rourami.

Historie sčítání. Kanál je kontrolován teprve od roku 1998 A. Novým a P. Novou.

Přehled údajů. 31. 1. 1998 – 1 *Bbar*; 2. 1. 1999 – 6 *Bbar*; 30. 1. 1999 – 7 *Bbar*; 30. 1. 2000 – 1 *Bbar*; 28. 1. 2001 – 1 *Bbar*.

Shrnutí výsledků. Celkem bylo na různých zimovištích v okolí Českého Šternberka zaznamenáno 9 druhů. Zajímavý je ojedinělý nález *Pipistrellus pipistrellus* a *Myotis emarginatus* ve štole Na Stříbrné. Údaj o výskytu *M. emarginatus* je však sporný.

Tab. 9. Výsledky zimního sčítání netopýrů ve štole Všechlapy

Datum / druh	<i>Mmyo</i>	<i>Mdau</i>	<i>Mnat</i>	<i>Paur</i>	<i>Bbar</i>	S
2. 3. 1995	1	–	–	–	–	1
3. 2. 1996	3	6	–	3	1	13
2. 2. 1997	1	5	–	2	–	8
31. 1. 1998	–	5	–	2	–	7
30. 1. 1999	1	7	1	5	–	14
30. 1. 2000	1	3	1	3	–	8
28. 1. 2001	–	1	–	–	–	1

Tab. 10. Výsledky zimního sčítání netopýrů v chodbě hráze údolní nádrže Želivka. Údaj z roku 1986 podle Hanela (1990)

Datum / species	<i>Bbar</i>	<i>Plecotus</i> sp./aur	S
5. 12. 1986	1	–	1
18. 12. 1989	3	4	7
15. 1. 1990	6	4	10
4. 2. 1991	7	1	8
2. 3. 1992	3	2 <i>Paur</i>	5
2. 3. 1993	11	9	20
3. 1. 1994	21	8	29
3. 2. 1995	22	10 <i>Paur</i>	32

Chodba hráze přehradní nádrže Želivka

Název lokality a alternativní názvy. Přehradní nádrž Švihov = Želivka

Lokalizace. 6256 – střední Čechy, okr. Kutná Hora, hráz přehradní nádrže Želivka (49° 43' s. š., 15° 05' v. d.).

Historie sčítání, sčítatelé. Lokalita není pravidelně sledována. S výjimkou dvou kontrol (1992 P. Křížek a L. Hanel, 1995 P. Křížek a A. Nový – tab. 10) a publikovaného údaje Hanela (1990) jsou k dispozici pouze neověřená data od pracovníků hráze, kteří zde prováděli sčítání během pravidelných kontrolních pochůzek.

Další údaje. 21. 11. 1988 – 2 *Bbar*, 2 *Plecotus* sp.; 28. 11. 1988 – 5 *Bbar*, 3 *Plecotus* sp.; 2. 1. 1990 – 6 *Bbar*, 3 *Plecotus* sp.; 8. 1. 1990 – 7 *Bbar*, 3 *Plecotus* sp.; 10. 12. 1990 – 3 *Bbar*, 3 *Plecotus* sp.; 2. 12. 1991 – 7 *Bbar*, 4 *Plecotus* sp.; 2. 1. 1995 – 21 *Bbar*, 16 *Plecotus* sp. (pracovníci hráze).

Shrnutí výsledků. Při našich kontrolách byly na lokalitě zastíženy dva druhy. Zajímavý je zjištěný celkový nárůst početnosti zimujících netopýrů v letech 1993–1995, daný zejména nárůstem početnosti druhu *Barbastella barbastellus*. Při tomto hodnocení je však třeba brát v úvahu poněkud nestandardní charakter výše uvedených dat.

Přehled údajů z dalších zimovišť, která nebyla pravidelně sčítána

6154 **Chocerady**, sklep – 5. 1. 1984 – 1 *Paur* (Hanel 1986).

6254 **Jemniště**, sklepy zámku – 11. 1. 1966 – 1 *Mmyo*, 6 *Paur*, 3 *Paus*; 20. 1. 1969 – 3 *Paur*, 1 *Paus* (Gaisler & Hanák 1972, Hanák & Gaisler 1972); 11. 1. 1967 – *Paur*, 3 *Paus* (Hanák in litt.); 2. 2. 1995 – 4 *Paur*; 29. 1. 2001 – neg. (vlastní údaje).

6356 **Jizbice u Čechtíc**, sklep ubytovny – 22. 1. 1996 – 5 *Paur* (Křížek in litt.).

6355 **Louňovice pod Blaníkem**, sklep zámku – 23. 11. 1982 – 3 *Paur* (Smrž 1983); 24. 1. 1984 – 1 *Paur*, 14. 12. 1984 – neg. (Hanel 1986); sklep pivovaru – 23. 11. 1982 – 1 *Paur* (Smrž 1983).

6154 **Mezihoří**, krasová jeskyňka – 3. 1. 1999 – 1 *Paus*; 31. 1. 2000 a 30. 1. 2001 – neg. (vlastní údaje).

6355 **Načeradec**, sklep – 12. 3. 1982 – 4 *Bbar*; 13. 11. 1981 – 3 *Paus* (Smrž 1983); 12. 3. 1983 – 4 *Bbar* (Hanel 1990).

6354 **Odlochovice**, sklep zámku – 5. 3. 1984 – 2 *Paur* (Hanel 1986).

6353 **Smilkov**, sklep zámku – 27. 11. 1993 – 2 *Paur*; sklep u hostince – 27. 11. 1993 – 1 *Paur* (vlastní údaje).

6253 **Tloskov**, sklepy zámku – 1. 11. 1971 – 2 *Rhip* (I. Horáček & V. Vohralík in litt.); 11. 8. 1972 – 5 *Rhip* (I. Horáček in litt.).

6255 **Vlašim – Valy**, sklep – 30. 1. 1996 – 5 *Paur* (vlastní údaj).

6353 **Vojkov**, štola – 3. 1. 1999 a 31. 1. 1999 – neg. (vlastní údaje).

Poděkování

Na tomto místě bychom chtěli poděkovat Doc. RNDr. Vladimírovi Hanákovi, CSc., Doc. RNDr. Ivanovi Horáčkovi CSc. a RNDr. Vladimírovi Vohralíkovi, CSc. za poskytnutí jejich nepublikovaných údajů a zaměstnancům přehradní nádrže Želivka za umožnění sčítacích kontrol a za poskytnutí jejich vlastních záznamů o netopýrech.

Literatura

- ANDRESKA J., 1963: Příspěvek k ekologii netopýrů ve středních Čechách. *Zool. Listy*, **12**: 264–267.
- GAISLER J., 1956: Faunistický přehled československých netopýrů. *Ochr. Přír.*, **11**(6): 161–169.
- GAISLER J. & HANÁK V., 1972: Netopýři podzemních prostorů v Československu. *Sbor. Západočes. Mus. v Plzni, Přír.*, **7**: 1–46.
- GAISLER J., HANÁK V. & KLÍMA M., 1957: Netopýři Československa. *Acta Univ. Carol. – Biol.*, **1957**: 1–65.
- HANÁK V., 1960: *Rozšíření a taxonomie střeoevropských druhů netopýrů (Microchiroptera) se zvláštním zřetelem k území Československa*. Kandidátská disertační práce, katedra systematické zoologie PřF UK, Praha, 259 pp.
- HANÁK V. & GAISLER J., 1959: Ekologické poznámky k zimování netopýrů. *Čas. Nár. Mus., Ř. Přírodověd.*, **128**: 17–26.
- HANÁK V. & GAISLER J., 1972: Přehled netopýrů podzemních prostorů Čech. *Práce a Studie – Přír., Pardubice*, **4**: 141–156.
- HANÁK V., GAISLER J. & FIGALA J., 1962: Results of bat-banding in Czechoslovakia, 1948–1960. *Acta Univ. Carol. – Biol.*, **1962**: 9–87.
- HANEL L., 1986: Netopýři rodu *Plecotus* na Podblanicku. *Sbor. Vlastivěd. Pr. Podblanicka*, **26**[1985]: 61–77.
- HANEL L., 1990: Savci chráněné krajinné oblasti Blaník. *Sbor. Vlastivěd. Pr. Podblanicka*, **30**[1989]: 45–68.
- HANEL L., 1991: Zimoviště netopýrů u Českého Šternberka. *Sbor. Vlastivěd. Pr. Podblanicka*, **31**: 49–51.
- HANEL L., 1992: Výsledky sčítání netopýrů na zimovištích ČR v roce 1992. Benešovsko. *Bull. ČESON*, **1**: 10.
- HANEL L. 1993: Výsledky sčítání netopýrů na zimovištích ČR v roce 1993. Podblanicko. *Příl. Bull. ČESON*, **2**: 16.
- HORÁČEK I. [a kol.], 1993: Výsledky sčítání netopýrů na zimovištích ČR v roce 1993. Český kras a střední Čechy. *Příl. Bull. ČESON*, **2**: 7.
- KRATOCHVÍL F., 1966: Přehled rudních ložisek a kutisek v Benešovském okrese. *Sbor. Vlastivěd. Pr. Podblanicka*, **7**: 79–93.
- NĚMEC J., 1977: Geologie zlatodolu Roudný. *Sbor. Vlastivěd. Pr. Podblanicka*, **18**: 5–16.
- SKLENÁŘ J., 1961: Ekologické poznámky k zimování vrápenců malých (*Rhinolophus hipposideros*) ve středních Čechách. *Čas. Nár. Mus., Ř. Přírodověd.*, **130**: 26–35.
- SMRŽ A., 1983: *Savci Podblanicka*. Diplomová práce, katedra zoologie PřF UK, Praha, 72 pp.